



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2821/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужила АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Јасна Мркшић, адвокат из ..., против тужене Аутономне покрајине Војводине – Управа за заједничке послове покрајинских органа из Новог Сада, коју заступа Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1238/22 од 23.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1238/22 од 23.03.2022. године, тако што се одбија, као неоснована, жалба тужила и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2341/21 од 01.02.2022. године, а захтев тужила за накнаду трошкова другостепеног поступка се **ОДБИЈА**, као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужила да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2341/21 од 01.02.2022. године, ставом првим и другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле АА да се обавезе тужена да јој, за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, исплати на име трошкова за исхрану у току рада износ од 107.972,48 динара, са законском затезном каматом од 08.06.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату од доспелости сваког износа до дана вештачења 07.06.2021. године у износу од 16.274,83 динара; на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 108.043,58 динара, са законском затезном каматом од 08.06.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату од доспелости сваког појединачног износа до дана вештачења 07.06.2021. године у износу од 15.343,22 динара, као и за уплату разлике доприноса за пензијско и инвалидско осигурање надлежном Фонду ПИО на досуђене износе трошкова за исхрану и регрес. Ставом трећим и четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле ББ да се обавезе тужена да јој, за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, исплати на име трошкова за исхрану у току рада износ од 111.302,80 динара, са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату од доспелости сваког износа до дана вештачења 12.06.2021. године у износу од 16.414,35 динара; на име накнаде трошкова за регрес за

коришћење годишњег одмора износ од 108.798,18 динара, са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату од доспелости сваког појединачног износа до дана вештачења 12.06.2021. године у износу од 15.716,06 динара, као и за уплату разлике доприноса за пензијско и инвалидско осигурање надлежном Фонду ПИО на досуђене износе трошкова за исхрану и регрес. Ставом петим изреке, обавезане су тужиле да туженој накнаде трошкове парничног поступка у износу од 27.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1238/22 од 23.03.2022. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојен тужбени захтев тужиле АА и обавезана тужена да јој, за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, исплати: на име трошкова за исхрану у току рада износ од 107.972,48 динара, са законском затезном каматом од 08.06.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату од доспелости сваког износа до дана вештачења 07.06.2021. године у износу од 16.274,83 динара; на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 108.043,58 динара, са законском затезном каматом од 08.06.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату од доспелости сваког појединачног износа до дана вештачења 07.06.2021. године у износу од 15.343,22 динара, као и да јој на досуђене износе уплату разлике доприноса за пензијско и инвалидско осигурање надлежном Фонду ПИО; тужбени захтев тужиле ББ и обавезана тужена да јој, за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, исплати на име трошкова за исхрану у току рада износ од 111.302,80 динара, са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату од доспелости сваког износа до дана вештачења 12.06.2021. године у износу од 16.414,35 динара; на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 108.798,18 динара, са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату од доспелости сваког појединачног износа до дана вештачења 12.06.2021. године у износу од 15.716,06 динара, као и да јој на досуђене износе уплати разлику доприноса за пензијско и инвалидско осигурање надлежном Фонду ПИО. Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка и обавезана тужена да тужиљама накнади трошкове поступка у износу од 104.000,00 динара. Обавезана је тужена да тужиљама на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 27.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле АА је код тужене запослена на радном месту ..., а тужиле ББ на радном месту ..., обе са коефицијентом за обрачун плате од 7,45. У утуженом периоду од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, тужена је тужиљама обрачунавала и исплаћивала зараду тако што је основицу коју објављује Влада Републике Србије множила коефицијентом радног места. Наведена методологија

обрачуна плате се примењује на све запослене у државним органима и јавним службама од јула 2001. године, од када је у примени Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 123/21). Тако добијени износ производа коефицијента и основице, тј. висина основне плате тужиља за сваки месец спорног периода била је мања од износа минималне зараде, услед чега је тужена сваког месеца вршила корекцију плате до износа минималне зараде тако да је тужиљама у утуженом периоду исплаћивана плата у висини минималне зараде. У обрачунским листама плата тужиља, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора није исказана као посебна ставка. Висина потраживања тужиља одређена је према налазу вештака, који је исту утврдио у недостатку параметара из општих аката аналогном применом различитих параметара, и то оних садржаних у важећем Посебном колективном уговору који се односи на јавна предузећа у комуналној делатности која се финансирају из буџета, на основу кога се исплаћују наведене накнаде запосленима који зараду такође остварују исплатом из буџета Републике Србије, те по мишљењу судског вештака економско-финансијске струке неисплаћена накнада за исхрану за тужиљу АА, обрачуната сходно важећем Посебном колективном уговору који се односи на јавна предузећа у комуналној делатности која се финансирају из буџета, у спорном периоду од 01.06.2018. године до 31.06.2021. године укупно износи 107.972,48 динара, а законска затезна камата обрачуната на тај износ износи 16.274,83 динара, док неисплаћени регрес у истом периоду износи укупно 108.043,58 динара, а законска затезна камата обрачуната на тај износ износи 15.343,22 динара, а за тужиљу ББ накнада за исхрану у спорном периоду од 01.06.2018. године до 31.06.2021. године укупно износи 111.302,80 динара, а законска затезна камата обрачуната на тај износ износи 16.414,35 динара, док неисплаћени регрес у истом периоду износи укупно 108.798,18 динара, а законска затезна камата обрачуната на тај износ износи 15.716,06 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, имајући у виду одредбе Закона о раду, Закона о платама службеника и намештеника, Закона о систему плата запослених у јавном сектору, Закона о платама у државним органима и јавним службама, Закона о буџетском систему, покрајинске Уредбе о платама, накнади трошкова, отпремнини и другим примањима постављених и запослених лица у органима АПВ, заузео становиште да тужбени захтеви тужиља за исплату накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нису основани, уз образложење да је Закон о платама у државним органима и јавним службама системски закон за запослене који зараду остварују из буџета, којим је регулисана накнаде трошкова тако што коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 4. став 2.), а што је прописано и чланом 10. покрајинске Уредбе о платама, накнади трошкова, отпремнини и другим примањима постављених и запослених лица у органима АПВ. У ситуацији када су посебним актом регулисана права, обавезе и одговорности запосленог, у конкретном случају право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, нема места примени одредбе члана 118. Закона о раду јер су наведене накнаде, сходно посебном закону, инкorporиране у коефицијент.

Другостепени суд не прихвата изнету аргументацију првостепеног суда, налазећи да је погрешно примењено материјално право. Образложење другостепеног суда је да са исплатом минималне зараде тужиљама нису исплаћене накнаде које су предмет овог спора јер минимална зарада, по дефиницији из члана 111. Закона о раду,

исте не садржи. По становишту другостепеног суда, Закон о платама у државним органима и јавним службама (одредбе чланова 1. – 4.) у погледу минималне зараде нема карактер посебног закона јер тај институт не регулише на другачији начин. Због тога је, у недостатку прописаних параметара за обрачун трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора њихова висина утврђена по аналогiji – према критеријумима из Колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности Републике Србије која се финансирају из буџета. Из тих разлога је другостепени суд преиначио првостепену одлуку и усвојио тужбени захтев.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужила.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“ број 34/01 ... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у државним органима и јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона прописано је да основица за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне Скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. наведеног закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а по ставу 2. истог члана коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у државним органима и јавним службама утврђени су Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у државним органима и јавним службама које је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбе тог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено (члан 2. став 2.).

У конкретном случају, тужиле су запослене у органу Аутономне покрајине Војводине, па се на утврђивање и обрачун њихових плата као и накнада и додатака по основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у државним органима. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права и обавезе и одговорности запослених у државним органима нису другачије уређене. С обзиром да је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду. Пошто је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у утуженом периоду тужилама исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њихових плата, не припада им право на

додатну исплату накнаде и трошкова које тужбом потражују, без обзира на чињеницу да јој је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужена је успела у ревизијском поступку, те су тужиље обавезане да јој накнаде трошкове у износу од 18.000,00 динара, за састав ревизије, према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21), применом члана 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић